

శ్రీమద్భగవద్గీతా పారాయణ - ప్రథమోఽధ్యాయః

ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః

అథ ప్రథమోఽధ్యాయః

అర్జునవిషాదయోగః

ధృతరాష్ట్ర ఉవాచ

ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే సమవేతా యుయుత్సవః ।

మామకాః పాండవాశ్చైవ కిమకుర్వత సంజయ ॥1॥

సంజయ ఉవాచ

దృష్ట్వా తు పాండవానీకం వ్యూఢం దుర్యోధనస్తదా ।

ఆచార్యముపసంగమ్య రాజా వచనమబ్రవీత్ ॥2॥

పశ్యేతాం పాండుపుత్రాణాం ఆచార్య మహతీం చమూమ్ ।

వ్యూఢాం ద్రుపదపుత్రేణ తవ శిష్యేణ ధీమతా ॥3॥

అత్ర శూరా మహేష్వాసాః భీమార్జునసమా యుధి ।

యుయుధానో విరాటశ్చ ద్రుపదశ్చ మహోరథః ॥4॥

ధృష్టకేతుశ్చేకితానః కాశిరాజశ్చ వీర్యవాన్ ।

పురుజిత్కుంతిభోజశ్చ శైబ్యశ్చ నరపుంగవః ||5||

యుధామన్యుశ్చ విక్రాంతః ఉత్తమౌజాశ్చ వీర్యవాన్ |
సౌభద్రో ద్రౌపదేయాశ్చ సర్వ ఏవ మహారథాః ||6||

అస్మాకం తు విశిష్టా యే తాన్నిబోధ ద్విజోత్తమ |
నాయకా మమ సైన్యస్య సంజ్ఞార్థం తాన్ బ్రవీమి తే ||7||

భవాన్ భీష్మశ్చ కర్ణశ్చ కృపశ్చ సమితింజయః |
అశ్వత్థామా వికర్ణశ్చ సౌమదత్తిస్తధైవ చ ||8||

అన్యే చ బహవః శూరాః మదర్థే త్యక్తజీవితాః |
నానాశస్త్రప్రహరణాః సర్వే యుద్ధవిశారదాః ||9||

అపర్యాప్తం తదస్మాకం బలం భీష్మాభిరక్షితమ్ |
పర్యాప్తం త్విదమేతేషాం బలం భీమాభిరక్షితమ్ ||10||

అయనేషు చ సర్వేషు యథాభాగమవస్థితాః |
భీష్మమేవాభిరక్షంతు భవంతః సర్వ ఏవ హి ||11||

తస్య సంజనయన్ హర్షం కురువృద్ధః పితామహాః |

సింహనాదం వినద్యోచ్యైః శంఖం దధ్మౌ ప్రతాపవాన్ ||12||

తతః శంఖాశ్చ భేర్యశ్చ పణవానకగోముఖాః |
సహ సైవాభ్యహన్యంత స శబ్దస్తుములోభవత్ ||13||

తతః శ్వేతైర్ధయైర్యుక్తే మహతి స్యందనే స్థితౌ |
మాధవః పాండవశ్చైవ దివ్యౌ శంఖౌ ప్రదద్మతుః ||14||

పాంచజన్యం హృషీకేశః దేవదత్తం ధనంజయః |
పాండ్రం దధ్మౌ మహాశంఖం భీమకర్మా వృకోదరః ||15||

అనంతవిజయం రాజా కుంతీపుత్రో యుధిష్ఠిరః |
నకులః సహదేవశ్చ సుఖోషమణిపుష్పకౌ ||16||

కాశ్యశ్చ పరమేష్వాసః శిఖండీ చ మహారథః |
ధృష్టద్యుమ్నో విరాటశ్చ సాత్యకిశ్చాపరాజితః ||17||

ద్రుపదో ద్రౌపదేయాశ్చ సర్వశః పృథివీపతే |
సౌభద్రశ్చ మహాబాహుః శంఖాన్-దద్మూః పృథక్ పృథక్ ||18||

స ఘోషో ధార్తరాష్ట్రాణాం హృదయాని వ్యదారయత్ |

నభశ్చ పృథివీం చైవ తుములో వ్యనునాదయన్ ||19||

అథ వ్యవస్థితాన్-దృష్ట్వా ధార్తరాష్ట్రాన్ కపిధ్వజః |
ప్రవృత్తే శస్త్రసంపాతే ధనురుద్యమ్య పాండవః ||20||

హృషీకేశం తదా వాక్యం ఇదమాహ మహీపతే |
అర్జున ఉవాచ
సేనయోరుభయోర్మధ్యే రథం స్థాపయ మేఽచ్యుత ||21||

యావదేతాన్నిరీక్షేఽహం యోద్ధుకామానవస్థితాన్ |
కైర్మయా సహ యోధ్వ్యం అస్మిన్ రణసముద్యమే ||22||

యోత్స్యమానానవేక్షేఽహం య ఏతేఽత్ర సమాగతాః |
ధార్తరాష్ట్రస్య దుర్బుధ్దేః యుద్ధే ప్రియచికిర్షవః ||23||

సంజయ ఉవాచ
ఏవముక్తో హృషీకేశః గుడాకేశేన భారత |
సేనయోరుభయోర్మధ్యే స్థాపయిత్వా రథోత్తమమ్ ||24||

భీష్మద్రోణప్రముఖతః సర్వేషాం చ మహీక్షితామ్ |
ఉవాచ పార్థ పశ్యైతాన్ సమవేతాన్కురూనితి ||25||

తత్రాపశ్యత్స్నితాన్ పార్థః పితృనథ పితామహాన్ ।
ఆచార్యాన్-మాతులాన్-భ్రాతృన్ పుత్రాన్-పౌత్రాన్-సఖీంస్తథా ॥26॥

శ్వశురాన్-సుహృదశ్చైవ సేనయోరుభయోరపి ।
తాన్సమీక్ష్య స కౌంతేయః సర్వాన్సంధూనవస్థితాన్ ॥27॥

కృపయా పరయాఽఽవిష్టః విషీదన్నిదమబ్రవీత్ ।
అర్జున ఉవాచ
దృష్ట్వేమం స్వజనం కృష్ణ యుయుత్సుం సముపస్థితమ్ ॥28॥

సీదంతి మమ గాత్రాణి ముఖం చ పరిశుష్యతి ।
వేపథుశ్చ శరీరే మే రోమహర్షశ్చ జాయతే ॥29॥

గాండీవం సంసతే హస్తాత్ త్వ క్షైవ పరిదహ్యతే ।
న చ శక్నోమ్యవస్థాతుం భ్రమతీవ చ మే మనః ॥30॥

నిమిత్తాని చ పశ్యామి విపరీతాని కేశవ ।
న చ శ్రేయోఽనుపశ్యామి హత్వా స్వజనమాహవే ॥31॥

న కాంక్షే విజయం కృష్ణ న చ రాజ్యం సుఖాని చ ।

కిం నో రాజ్యేన గోవింద కిం భోగైర్జీవితేన వా ||32||

యేషామర్థే కాంక్షితం నః రాజ్యం భోగాః సుఖాని చ |
త ఇమేఽవస్థితా యుద్ధే ప్రాణాన్స్త్యక్త్వా ధనాని చ ||33||

ఆచార్యాః పితరః పుత్రాః తద్దైవ చ పితామహాః |
మాతులాః శ్వశురాః పౌత్రాః శ్యాలాః సంబంధినస్తథా ||34||

ఏతాన్న హంతుమిచ్ఛామి ఘ్నతోఽపి మధుసూదన |
అపి త్రైలోక్యరాజ్యస్య హేతోః కిం ను మహీకృతే ||35||

నిహత్య ధార్తరాష్ట్రాన్నః కా ప్రీతిః స్యాజ్జనార్దన |
పాపమేవాశ్రయేదస్మాన్ హత్వైతానాతతాయినః ||36||

తస్మాన్నార్థా వయం హంతుం ధార్తరాష్ట్రాన్స్వబాంధవాన్ |
స్వజనం హి కథం హత్వా సుఖినః స్యామ మాధవ ||37||

యద్యచ్ఛేతే న పశ్యంతి లోభోపహతచేతసః |
కులక్షయకృతం దోషం మిత్రద్రోహే చ పాతకమ్ ||38||

కథం న జ్ఞేయమస్మాభిః పాపాదస్మాన్నివర్తితుమ్ |

కులక్షయకృతం దోషం ప్రపశ్యద్భిర్జనార్దన ||39||

కులక్షయే ప్రణశ్యంతి కులధర్మాః సనాతనాః ।
ధర్మే నష్టే కులం కృతన్నం అధర్మోఽభిభవత్యుత ||40||

అధర్మాభిభవత్కృష్ట ప్రదుష్యంతి కులస్త్రియః ।
స్త్రీషు దుష్టాసు వార్షేయ జాయతే వర్ణసంకరః ||41||

సంకరో నరకాయైవ కులఘ్నానాం కులస్య చ ।
పతంతి పితరో హ్యేషాం లుప్తపిండోదకక్రియాః ||42||

దోషైరేతైః కులఘ్నానాం వర్ణసంకరకారకైః ।
ఉత్సాద్యంతే జాతిధర్మాః కులధర్మాశ్చ శాశ్వతాః ||43||

ఉత్సన్నకులధర్మాణాం మనుష్యాణాం జనార్దన ।
నరకేఽనియతం వాసః భవతీత్యనుశుశ్రుమ ||44||

అహో బత మహత్పాపం కర్తుం వ్యవసితా వయమ్ ।
యద్రాజ్యసుఖలోభేన హంతుం స్వజనముద్యతాః ||45||

యది మామప్రతీకారం అశస్త్రం శస్త్రపాణయః ।

ధార్తరాష్ట్రా రణే హన్యుః తన్మే క్షేమతరం భవేత్ ||46||

సంజయ ఉవాచ

ఏవముక్త్వాఽర్జునః సంఖ్యే రథోపస్థ ఉపావిశత్ |

విస్సృజ్య సశరం చాపం శోకసంవిగ్నమానసః ||47||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమద్భగవద్గీతాసు ఉపనిషత్సు బ్రహ్మవిద్యాయాం

యోగశాస్త్రే శ్రీకృష్ణార్జునసంవాదే అర్జునవిషాదయోగో నామ ప్రథమోఽధ్యాయః

||